

Національній академії наук України – 90 років

Національна академія наук України заснована 27 листопада 1918 р. у м. Києві. Її першим президентом був видатний вчений зі світовим ім'ям Володимир Іванович Вернадський. Протягом багаторічної історії президентами Академії обиралися М.П. Василенко (1921-1922), О.І. Левицький (1922), В.І. Липський (1922-1928), Д.К. Заболотний (1928-1929), О.О. Богомолець (1930-1946), О.В. Палладін (1946-1962). З 1962 року на чолі Академії – Борис Євгенович Патон.

Національна академія наук України згідно з чинним законодавством є вищою державною науковою організацією України, що заснована на державній власності та користується правами самоврядності, яка полягає у самостійному визначенні тематики досліджень, своєї структури, вирішенні науково-організаційних, господарських, кадрових питань, здійсненні міжнародних наукових зв'язків. Академія об'єднує дійсних членів, членів-кореспондентів та іноземних членів, усіх науковців її установ, організовує і здійснює фундаментальні та прикладні дослідження з найважливіших проблем природничих, технічних та соціогуманітарних наук.

Вищим органом НАН України є Загальні збори її членів. У період між сесіями Загальних зборів керівництво роботою Академії здійснює Президія НАН України, яка обирається Загальними зборами.

В НАН України функціонують 3 секції (фізико-технічних і математичних наук; хімічних і біологічних наук; суспільних і гуманітарних наук), що об'єднують 14 відділень наук: математики; інформатики; механіки; фізики та астрономії; наук про Землю; фізико-технічних проблем матеріалознавства; фізико-технічних проблем енергетики; ядерної фізики та енергетики; хімії; біохімії, фізіології і молекулярної біології; загальної біології; економіки; історії, філософії та права; літератури, мови та мистецтвознавства. В Академії діють 6 регіональних наукових центрів подвійного з Міністерством освіти і науки України підпорядкування: Донецький (м. Донецьк), Західний (м. Львів), Південний (м. Одеса), Північно-східний (м. Харків), Придніпровський (м. Дніпропетровськ), Кримський (м. Сімферополь) та Інноваційний центр по м. Києву.

Основною ланкою структури НАН України є науково-дослідні інститути та прирівняні до них наукові установи. Всього на цей час в НАН України діють 176 наукових установ та 49 організацій і підприємств дослідно-виробничої бази.

Установи Академії тісно співпрацюють з освітніми установами. Між науковими установами Академії та вищими навчальними закладами в 2007 році укладено близько 180 договорів про співробітництво. Щорічно розробляється 200-300 спільних наукових проектів. Функціонує майже 140 спільних з освітянами науково-навчальних структур (комплексів, центрів, лабораторій, філій кафедр тощо), які широко використовують потенціал НАН України для підготовки фахівців високої кваліфікації для потреб вищої школи та НАН України.

Науковими установами НАН України щороку впроваджується в різні галузі економіки України понад 2000 новітніх розробок, серед яких передові технології, у тому числі інформаційні, машини, устаткування, матеріали, автоматизовані комплекси і системи, програмні продукти, бази даних і бази знань, сорти рослин, методичні рекомендації та методики, стандарти.

Академія має власні видавництва «Наукова думка» та Видавничий дім «Академперіодика». Протягом 2007 року установами НАН України видано майже 950 назв наукових книг, з них 685 — монографії та понад 250 — збірники наукових праць; майже 400 книг навчальної, довідкової та науково-популярної літератури. Поточні праці науковців публікувалися в 81 науковому журналі та понад 50 серійних виданнях. 26 журналів НАН України перекладаються англійською мовою, серед яких 17 перевидуються за кордоном, редакції 9 журналів власними силами перекладають та видають англійською мовою всі свої номери. Практично всі журнали НАН України мають свої сторінки в мережі Інтернет, де розміщують змісти, анотації кількома мовами, близько 40% — повнотекстові версії видань.

Установи Академії здійснюють широке міжнародне співробітництво. Станом на 01.01.08 в НАН України діє близько 100 договорів, проектів, меморандумів про співробітництво понад 150 наукових організацій Академії з науковими організаціями 45 країн світу та

міжнародними організаціями, серед яких, зокрема, Міжнародний інститут прикладного системного аналізу IASA, Європейська організація ядерних досліджень CERN, Європейська наукова асоціація геофізичних досліджень EISCAT. За міжакадемічними угодами виконується близько 100 спільних проектів з організаціями Польщі, Угорщини, Болгарії, Чехії, Словаччини, Румунії та країн СНД. В середньому вчені Академії отримують щорічно близько 600 грантів для виконання наукових проектів, проведення та участі в конференціях, стажування в зарубіжних наукових центрах.

Щорічно установами НАН України виконуються роботи в рамках більш як 300 контрактів на загальну суму 50 млн. грн. Триває співпраця з такими корпораціями, компаніями, концернами як «INTEL», «MOTOROLA», «BOEING», «GENERAL ELECTRIC», (США); «Folgat AG» (Німеччина); «Sodern» (Франція); «Sigma Aldrich» (Швейцарія); «Global Metal Technology» (Корея); «NORINKO» (Китай) тощо.

Загальна кількість працюючих в НАН України за станом на 01.01.2008 складала 43349 чол., в тому числі 19024 наукових працівників. Серед них 2568 докторів наук та 8076 кандидатів наук.

Від історичного універсалу гетьмана Павла Скоропадського Національна академія наук України – сьогодні найвища в Україні державна наукова установа – пройшла складний шлях, має непросту історію, добрі традиції, світового рівня наукові результати. Засновники Академії обрали модель універсальної академії наук як державної установи з триєдиним – природознавчим, техніко-творчим та соціогуманітарним – науковим комплексом. Гідний внесок у здобутки Академії зробили і науковці Західного регіону України – імена українських академіків Михайла Возняка, Михайла Грушевського, Григорія Доленка, Мар'яна Долішнього, Георгія Карпенка, Романа Кучера, Івана Крип'якевича, Ярослава Лопатинського, Ярослава Підстригача, Гурія Савіна, Кирила Студинського, Степана Щурата, членів-кореспондентів НАН України Георгія Максимовича, Олега Романіва, Корнія Товстюка залишили яскравий слід на скрижалях світової науки. Активно і плідно сьогодні працюють блискучі учені – академіки НАН України Лук'ян Анатичук, Михайло Голубець, Ярослав Ісаевич, Володимир Панасюк, Юрій Туниця, Отто Шпеник, Ігор Юхновський, члени-кореспонденти Академії Олександр Андрейків, Ярослав Бурак, Мирослав Головка, Володимир Грицик, Ігор Дмитрах, Дмитро Зербіно, Микола Ільницький, Григорій Кіт, Василь Мікловда, Ігор Мриглюд, Богдан Остафійчук, Степан Павлюк, Мирослав Павлюк, Василь Похмурський, Богдан Пташник, Юрій Сеньковський, Андрій Сибірний, Ігор Стасюк, Ростислав Стойка, разом із своїми колегами та учнями вони достойно продовжують славні традиції своїх попередників і високо несуть прапор української науки.

Наш край багатий науковими традиціями. У Дрогобичі народився визначний український учений XV ст. ректор Болонського університету Юрій Котермак. У 1574 р. Іван Федоров видав у Львові «Апостол» і перший вітчизняний «Буквар». В Острозі у 1581 р. вийшла знаменита «Острозька Біблія». Саме тоді тут працювала греко-слов'янська академія – перша українська школа вищого рівня, що мала велике значення для поширення освіти та організації національної школи в Україні.

Славний Львів і тим, що тут було засновано у 1661 р. один із найстаріших у країні університетів, де працювали відомі вчені – петрограф Ф. Циркель, математик Ю. Пузина, мовознавець Ю. Курилович, філолог Р. Ганшинець, зоолог В. Дибовський. Праці професора Львівського університету М. Смолуховського в галузі статистичної фізики стали основою для створення теорії колоїдних систем. Засновник школи львівських хіміків Б. Радзишевський виконав аналізи води мінеральних джерел Прикарпаття, вивчив склад західноукраїнської нафти. Світової слави набула львівська математична школа. Її яскравим представником

був Стефан Банах – один із творців функціонального аналізу. Визнання наукової громадськості світу здобув директор Інституту медичної хімії Львівського університету академік Я.О. Парнас, пізніше директор Інституту біохімії Академії медичних наук СРСР.

Важливу роль у розвитку української науки і культури відіграло Наукове товариство ім. Т. Шевченка. Засноване у Львові у грудні 1873 р. завдяки спільним зусиллям національно свідомої інтелігенції з Наддніпрянської України та Галичини у відповідь на репресії, яким піддавалось українське друковане слово в Російській імперії, НТШ впродовж тривалого часу виконувало функції всеукраїнської академії наук. Винятково велику роль у формуванні академічного обличчя НТШ відіграли М. Грушевський, І. Франко, В. Гнатюк, які очолювали різні структурні одиниці товариства, редагували його серійні та окремі видання. Творчий доробок НТШ до 1939 р. становив 1172 томи різних видань, у т. ч. 943 томи серійних наукових публікацій. Активізація діяльності НТШ у міжвоєнну добу стала значною мірою можливою завдяки налагодженню контактів із Всеукраїнською Академією Наук (ВУАН), насамперед – завдяки спільним зусиллям Кирила Студинського та Михайла Грушевського, який від 1924 р. керував кафедрою історії України історично-філологічного відділу ВУАН. У жовтні 1989 р. на зборах ініціативної групи львівських учених відновлено діяльність НТШ у Львові.

Після возз'єднання українських земель у західні області України переїхали працювати відомі вчені Г.М. Савін, К.Б. Карандєєв, В.О. Сельський, О.О. Харкевич, Б.В. Гнеденко, Я.Б. Лопатинський, В.С. Соколов, В.Б. Порфир'єв, Л.Г. Ткачук, М.Я. Леонов, М.П. Шереметьєв, Т.П. Губенко, М.С. Комаров, В.І. Касіян, Д.І. Панченко, В.Ф. Ковшар, які забезпечили вагомий внесок у підготовку наукових кадрів та розвиток економіки краю.

На базі академічних підрозділів виникли науково-дослідні інститути: Машинознавства і автоматики, Геології корисних копалин, Суспільних наук. У 1951 р. було створено Львівську філію Академії наук УРСР, яку очолив академік АН УРСР Й.З. Штокало. Діяльність філії сприяла зростанню авторитету науки, усвідомленню необхідності створення серйозної наукової бази для розвитку регіону.

Міцніючі контакти науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів західноукраїнських областей із вченими усю країну забезпечили подальший розвиток наукових колективів і напрямів, заснованих академіками АН УРСР М.С. Возняком, О.С. Вяловим, Г.В. Карпенком, Ф.М. Колесою, Є.К. Лазаренком, В.Б. Порфир'євим, Г.М. Савіним, В.О. Сельським, В.Г. Щуратом, членами-кореспондентами Академії С.З. Гжицьким, Г.С. Кияком, Я.І. Середою, О.М. Фаворовим. У 50-60-ті роки минулого століття сформувалися сучасні напрями досліджень багатьох академічних і галузевих науково-дослідних інститутів Західної України.

Масштабні і складні завдання розвитку виробничого потенціалу регіону вимагали подальшої активізації та координації дій академічної, освітянської і галузевої науки, зосередження зусиль на вузлових міждисциплінарних проблемах. Для досягнення цієї мети у 1971 р. було прийнято рішення про створення в Україні п'яти наукових центрів Академії наук, у тому числі й Західного, у поле діяльності якого увійшли 7 (нині вже 8) західних областей України: Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька і Хмельницька. Для підвищення ефективності науково-організаційної роботи в областях створено науково-координаційні ради ЗНЦ.

У різний час головами Західного наукового Центру були академіки Г.В. Доленко, Я.С. Підстригач, І.Р. Юхновський, М.І. Долішній, які своєю наполегливою

працею сприяли його становленню та розвитку. Особливо плідно працював ЗНЦ під керівництвом академіка Ярослава Підстригача, який впродовж 18 років докладав багато зусиль та енергії для розвитку інтелектуального і науково-технічного потенціалу нашого краю.

Ці традиції примножив академік Ігор Юхновський. Під його керівництвом стрімко активізувалося міжнародне співробітництво наукових колективів. Виклики ринкової економіки вимагали нових підходів до діяльності науково-дослідних установ. Створювалися нові академічні установи: Інститут фізики конденсованих систем, Інститут екології Карпат, Інститут народознавства, Інститут електронної фізики, Львівське відділення інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського, Інститут регіональних досліджень. Багатогранний талант та активна громадянська позиція І.Р. Юхновського забезпечили йому одне із чільних місць у плеяді подвижників становлення незалежної України, розбудови демократичного суспільства.

Під керівництвом академіка Мар'яна Долішнього у Західному науковому центрі особливого розвитку набула співпраця вчених з органами регіональної влади.

Нині у Західному регіоні України успішно функціонують 26 академічних установ, 81 вищий навчальний заклад III-IV рівня акредитації, понад 50 галузевих науково-дослідних та дослідно-конструкторських організацій, де працюють понад 14 тис. науковців. Більшість академічних установ (21) розташовано у Львові, три – на Закарпатті та дві – у Чернівцях. Академічний сектор науки регіону налічує близько 1,5 тис. наукових працівників, серед яких – 200 докторів і понад 600 кандидатів наук, 8 академіків та 19 членів-кореспондентів НАН України.

З ініціативи науковців та за підтримки Львівської обласної державної адміністрації і обласної ради у 2001 р. вперше в Україні прийнято «Регіональну програму з визначення залишкового ресурсу конструкцій, споруд і машин тривалої експлуатації та розробки заходів щодо продовження терміну їх безаварійної роботи на 2001-2010 рр.». За участю науковців Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України, університетів Львова та Івано-Франківська у рамках цієї програми є можливість розв'язати важливі для регіону проблеми й активізувати співпрацю між науковими установами і енергетичними, нафтогазовидобувними та нафтогазотранспортними підприємствами. Передовий досвід Львівщини з цього питання враховано у «Концепції Державної програми забезпечення технологічної безпеки в основних галузях економіки» та впроваджено в інших регіонах України, де започатковано аналогічні регіональні програми.

Значна увага приділяється розвитку нових організаційних форм співробітництва академічних установ із вищими навчальними закладами. Західний науковий центр зініціював створення навчально-наукового комплексу «Економосвіта», до якого увійшли вітчизняні наукові інститути та вищі навчальні заклади економічного профілю, а також Ярославська державна вища школа фахової освіти (Польща). У 2007 р. досягнуто якісно нового рівня організації співпраці академічних установ та вищих навчальних закладів регіону з природничих і технічних наук – разом із Національним університетом «Львівська політехніка» створено науково-навчальний комплекс із правами Відділення цільової підготовки. Тут проводиться підготовка фахівців для інститутів Академії та Національного університету «Львівська політехніка» з актуальних напрямів науки і техніки, здійснюється інтеграція вітчизняної науки і освіти до європейського науково-освітнього простору.

У полі зору науковців регіону перебувають і соціогуманітарні проблеми людини. З метою підвищення ролі науки у реалізації ефективної соціогуманітарної політики при Західному науковому центрі створено Інститут соціогуманітарних проблем людини.

Для оптимального вирішення проблем транскордонної співпраці за ініціативи наукових академічних колективів регіону та Асоціації місцевих рад Львівщини створено Інститут транскордонного співробітництва та європейської інтеграції. Діяльність цього Інституту спрямована на розвиток транскордонного партнерства, реалізацію євроінтеграційної стратегії України та залучення в економіку регіону іноземних інвестицій.

У час стрімкої інформатизації Західний науковий центр активно популяризує нові підходи до розбудови та інтеграції електронних ресурсів наукових установ, забезпечення ефективної їх роботи у мережі Інтернет. При Центрі створено регіональну координаційну раду з питань інформатизації, яка розробляє заходи із розвитку інформаційної інфраструктури, координує виконання академічної Програми інформатизації та здійснює пошук шляхів фінансування відповідних заходів. Завдяки цьому академічні установи мають швидкісний доступ до мережі Інтернет через оптико-волоконні канали зв'язку. Ці послуги надає Державне підприємство Науково-телекомунікаційний центр «Українська академічна і дослідницька мережа» ІФКС НАН України – відоме ще як УАРНЕТ.

Пильна увага приділяється поповненню наукових установ талановитою молоддю, наданню соціальних гарантій молодим науковцям для їх творчого зростання. Завдяки цьому дещо зменшено гостроту проблеми залучення молоді до наукової праці. З ініціативи Західного наукового центру, починаючи з 2001 р., засновано 150 щорічних премій Львівської обласної державної адміністрації та Львівської обласної ради для талановитих молодих учених і спеціалістів та 30 премій для відомих учених і фахівців, які працюють в академічних установах та вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації Львівщини.

На підготовку та атестацію наукових кадрів вищої кваліфікації позитивно впливає започаткована співпраця ВАК України та Західного наукового центру, який через свої наукові секції розглядає заяви вищих навчальних закладів і науково-дослідних інститутів про створення спеціалізованих учених рад.

З метою популяризації досягнень учених Західного регіону України ЗНЦ утворив центр наукової журналістики, започаткував тематичні рубрики у засобах масової інформації та здійснює активну видавничу діяльність.

Результати діяльності академічних інститутів на Заході України ілюструють такі приклади.

У Фізико-механічному інституті ім. Г.В. Карпенка НАН України успішно функціонує всевітньовідома школа з фізико-хімічної механіки матеріалів. Тут отримано фундаментальні результати з механіки руйнування та міцності матеріалів у робочих середовищах, теорії неруйнівного контролю та технічної діагностики. Якісного розвитку отримали дослідження фізико-хімічних процесів корозії металів. Інститут володіє потужним комплексом для досліджень металів у середовищі водню високих параметрів, спільно з Харківськими радіофізиками веде дослідження на унікальному декаметровому радіоінтерферометрі, що є національним надбанням України. Нещодавно тут створено «Центр електронної мікроскопії та рентгенівського мікροаналізу», оснащений сучасним прецизійним обладнанням.

Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України є провідною науковою установою Західного регіону України в галузі математики, математичних проблем механіки та математичного моделювання.

Стрімкий розвиток наукового потенціалу Інституту відбувся під керівництвом академіка НАН України Я.С. Підстригача, було сформульовано основні перспективні напрями наукових досліджень та створено свої наукові школи.

В Інституті фізики конденсованих систем НАН України сформувалась Львівська школа статистичної фізики, відома нині далеко за межами України. Інститут видає журнал «Condensed Matter Physics», який разом із журналом Фізико-механічного інституту «Фізико-хімічна механіка матеріалів» входить до п'ятірки вітчизняних журналів, що мають імпаکت-фактор Томсонівського інституту наукової інформації. У 2002 р. в Інституті введено в дію перший в Академії наук розрахунковий кластер, який після модернізації залишається одним із найпотужніших в Україні. Серед прикладних розробок Інституту слід відзначити теоретичні дослідження властивостей паливовмісних матеріалів об'єкта «Укриття», що стимулювали проведення низки унікальних експериментів і дозволили встановити основні характеристики різних форм перебування ядерного палива у зруйнованому блоці та виробити рекомендації щодо поводження із ними на всіх етапах перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему.

В Інституті термоелектрики НАН України і МОН України (м. Чернівці) розроблено теорію і технологію виробництва нових типів термоелементів, якими істотно розширюються практичні можливості застосування термоелектрики. Тут створено термоелектричні джерела тепла та електрики, якими досягається значна економія паливних ресурсів; термоелектричну систему для регенерації води на орбітальних космічних станціях; високоефективні модулі охолодження з підвищеною ударною та ресурсною стійкістю, які використовуються в системах астроорієнтації супутників Землі; секційні термоелектричні генератори з ККД, удвічі більшим, ніж у відомих світових аналогів.

Основні напрями досліджень Інституту електронної фізики НАН України (м. Ужгород) належать до атомної і ядерної фізики низьких енергій, фізики плазми, електронних та іонних зіткнень, фізичної і квантової електроніки, нелінійної оптики. Вчені інституту розробили технологію і вирощують високоякісні монокристали, котрі застосовуються в акустооптичних пристроях та використовуються як елементи наукових і технологічних приладів. За допомогою мікротрона М-30 проводяться радіаційні випробування пристроїв космічної техніки.

Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України відомий своїми розробками закономірностей формування і розташування покладів нафти і газу, вивчення тектоніки, стратиграфії, літології, геохімії та рудогенезу нафтогазоносних, вугленосних, соленосних, сірконосних, чорносланцевих і фосфоритоносних районів України.

Карпатське відділення Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України має вагомі результати у вивченні динаміки аномального поля у нафтогазоносних басейнах, які дозволили запропонувати новий геомагнітний метод – розвідувальну динамічну магнітометрію. Від 1998 р. працівники цього відділення беруть участь у дослідженнях на українській антарктичній станції «Академік Вернадський».

Основними напрямками діяльності Львівського центру Інституту космічних досліджень НАН та НАКА України є вивчення акусто-електромагнітних взаємодій в атмосфері та іоносфері. За участю фахівців Центру проведено ряд космічних експериментів, реалізовано перший міжнародний космічний експеримент «Варіант» на борту першого вітчизняного штучного супутника Землі «Січ-1М».

Інститут біології клітини НАН України є провідною науковою установою в галузі вивчення молекулярно-біологічних механізмів регуляції обміну речовин. Спільно з Національним університетом «Львівська Політехніка» та Львівським

національним університетом ім. І. Франка учені інституту розробили технологію отримання вітчизняних наноматеріалів із флуорисцентною міткою та функціональним біоелементом для взаємодії з відмираючими клітинами людини. Аналогічних матеріалів у світі не існує.

Наукові здобутки Інституту екології Карпат НАН України стали підставою для обґрунтування трьох нових галузей знань – екосистемології, геосоціосистемології та середовищезнавства.

Діяльність Інституту регіональних досліджень НАН України спрямована на вирішення фундаментальних та практичних проблем соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах ринкових перетворень та розроблення теоретико-методологічних основ регіональної політики в державі.

Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України – єдина поза столицею академічна науково-дослідна установа міждисциплінарного гуманітарного спрямування. Наукова робота Інституту зорієнтована на оптимальне поєднання загальноукраїнської і регіональної тематики на тлі світового та європейського культурного процесів.

Інститут народознавства НАН України є авторитетним науковим народознавчим центром в Україні. Колектив Інституту здійснює дослідження в галузі етнології, мистецтвознавства, фольклористики та музейництва.

Львівське відділення Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України має вагомі результати у сферах франкознавства, шевченкознавства, кулішезнавства, вивчення літературного процесу в Галичині й української еміграційної літератури в загальноукраїнському та загальнослов'янському літературному контексті.

Дослідження Львівського відділення Інституту української археографії і джерелознавства НАН України заповнюють існуючі прогалини у використанні та вивченні історичних джерел, що стосуються західноукраїнських земель нового та найновішого часу, а також вводять до наукового обігу нові матеріали, які значно розширюють фактографію історії України.

Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України – провідна всеукраїнська книгозбірня, загальнодержавний бібліотечно-інформаційний, бібліографічний, науково-дослідний, освітній і культурний центр. Бібліотека є державним сховищем унікальних рукописних та друківаних пам'яток української книжкової культури, творів українського та зарубіжного мистецтва, інших документів, у яких зосереджено загальнонаціональний інформаційний потенціал на всіх видах носіїв інформації, що створюються в Україні та світі.

Державний природознавчий музей є одним із найстаріших і найбагатших за науковими природничими колекціями серед музеїв Європи. Його внесено до європейських і світових каталогів.

Відомо, що стан науки визначає ступінь розвитку суспільства, його місце у сучасному світі. Ефективне використання наукового і технічного потенціалу – один із вирішальних факторів інтенсифікації економіки, зростання продуктивності праці, основа оптимального природокористування. У розв'язанні проблем місцевого значення Західний науковий центр активно співпрацює з керівництвом областей та міст регіону. Минулого року укладено угоду про співробітництво Львівської обласної державної адміністрації і Західного наукового центру, метою якої є реалізація низки заходів, спрямованих на посилення взаємозв'язку між науковими колективами та владними структурами, сприяння ефективному вирішенню соціально-економічних проблем регіону на основі кваліфікованого забезпечення реформ у виробничій та соціальній сфері. Аналогічну співпрацю

хотіли б організувати з львівською міською владою.

Про визнання і високу оцінку доробку вчених Західного регіону України свідчать міжнародні та державні наукові відзнаки, яких вони удостоєні. Так, від 1992 р. майже 100 науковців Західного регіону України стали лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки, причому 8 таких премій отримано цьогоріч спільними зусиллями науковців Львівського національного університету ім. Івана Франка, Національного університету «Львівська політехніка», Івано-Франківського національного університету нафти і газу, Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України, Львівського центру Інституту космічних досліджень НАН України і Національного космічного агентства України, Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича, Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), Ужгородського національного університету, Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, відкритого акціонерного товариства «Інститут гірничо-хімічної промисловості» (м. Львів) та відділення Академії гірничих наук України (м. Львів).

Перелік здобутків вчених Заходу України можна продовжувати, бо триває активний науковий пошук і є вагомі результати. Безумовно, в науковій та інноваційній сферах України існує ще багато проблем, які потребують вирішення. Хотілося б більшу активність науковців бачити у напрямі впровадження результатів наукової роботи. Без цього неможливе формування інтелектуально орієнтовної економіки, яка визначена як стратегічний напрям розвитку нашого суспільства. Україна торує шлях інтеграції у світовий та європейський науково-технологічний простір. Доки вона не досягне статусу рівноправного суб'єкта науково-технічної співпраці, а наука не посяде чільного місця в колі її державних пріоритетів, будемо виступати постачальником інтелектуального потенціалу для інших, більш розвинених науково-технологічних країн. Однак слід відзначити, що існуюча в Україні академічна система організації досліджень, попри всі труднощі та негаразди, довела свою ефективність і спроможність виконувати своє головне завдання – забезпечувати необхідний для держави розвиток фундаментальних досліджень, вирішувати важливі наукові проблеми, які потребують комплексних міждисциплінарних підходів.

Досвід 90-річної діяльності Академії наук дозволяє українським ученим оптимістично дивитися у майбутнє. Певну підставу для цього дає політика держави у сфері науки останніх років та ухвалені з нагоди 90-річчя НАН України Указ Президента України і Постанова Кабінету Міністрів України про розвиток вітчизняної академічної науки. Нові знання дедалі глибше проникатимуть у всі сфери економічного і соціального життя країни. Сподіваємось, що їх широке впровадження сприятиме інтенсивному розвитку економіки та утвердженню України у світі як високорозвиненої інтелектуальної держави.

З нагоди 90-річного ювілею Національної академії наук України з приємністю вітаємо кожного працівника Академії, кожного вітчизняного науковця, який віддає свої сили і насагу для продовження і примноження традицій української науки. Нехай ваша щоденна праця буде оточена пошаною, а ті знання, які ви створили, і те добро, яке ви щедро сієте серед своїх вихованців, проростають і дають плоди у вигляді інновацій, нових технологій, високої освіти та культури наших країн. Бажаємо вам міцного здоров'я та нових творчих злетів.